

En etisk refleksjon i debatten om senaborter

Den siste tida har abort igjen blitt aktualisert i den offentlige debatten. Det dreier seg nå særlig om hva som skal gjelde etter dagens grense på 12 uker for selvbestemt abort.

Bispemøtet vil i den forbindelse uttale følgende:

Stadig flere og tidligere medisinske undersøkelser gir informasjon om fosterets utvikling som kan reise nye spørsmål. Det er som oftest svært kompliserte spørsmål, både medisinsk, etisk og rent menneskelig, for kvinnen og hennes nærmeste. Kompleksiteten består også i at grensen for når et foster er levedyktig er stadig tidligere i svangerskapet. Vi vil derfor advare mot å la slike spørsmål bli partipolitisk markeringspolitikk i en valgkamp. De fortjener å bli drøftet som de etiske dilemma og det komplekse temafeltet det er.

Bispemøtet erkjente i sin uttalelse i 2019 (BM 4/19) at kirken ikke har tatt inn over seg den situasjon mange kvinner har stått i, og ikke klart å gi troverdig uttrykk for forståelse for kvinners erfaring og utfordringer. Bispemøtet beklagde da at kirken som institusjon gjennom historien har vist manglende engasjement for kvinners frigjøring og rettigheter og påført kvinner ekstra belastning i en vanskelig situasjon. Samtidig understreket Bispemøtet at fosteret er et liv med verdi og krav på vern. Derfor kreves det en lovgiving knyttet til abort. Bispemøtet holdt i denne uttalelsen fram at «et samfunn med legal adgang til abort er et bedre samfunn enn et samfunn uten slik adgang». Den lovgivning som gjelder i Norge i dag reflekterer både at mors rolle og ansvar må tillegges vekt, samtidig som det gis rammer for vern av fosteret. Men lovverket i seg selv løser ikke det etiske dilemmaet ved abort.

Lovgivningen legger til grunn at fosterets økende alder gir økende rettsvern. Diskusjonen om senabort handler om hvordan dette rettsvernet skal ivaretas etter 12. uke, sett i forhold i til kvinnens rettigheter.

Flere sykdomstilstander og kromosomavvik diagnostiseres rundt 12. uke og senere. Det er som oftest et sterkt ønske om å beholde barnet hos kvinner som har kommet langt ut i svangerskapet. Hensynet til fosterets rettsvern tilsier at det må drøftes nærmere hvordan avgjørelsen om eventuelt svangerskapsavbrudd etter 12. uke skal tas. Det er et samfunnsansvar og dermed politikkenes ansvar å fastsette hvilke kriterier og hvilke prosedyrer som skal gjelde. Her kan både etiske, medisinske og sosiale kriterier legges til grunn.

Det må gis god informasjon om hvilke rettigheter og ordninger som gjelder for barn som blir født – uansett funksjonsevne. Det må legges til rette for relevant faglig rådgivning, og den må være obligatorisk i denne fasen. Medisinske fagfolk må alltid være involvert dersom senabort skal besluttet, fordi det kan innebære komplikasjoner for mor. På et visst stadium i svangerskapet må beslutninger av denne art uansett være regulert av samfunnet.

Spørsmålet om senaborter angår også helsearbeidere. Det kan være belastende og yrkesetisk vanskelig for helsearbeidere å være med på å avslutte et liv i nærheten av levedyktig alder, for dagen etter å gjøre alt for å redde et liv i omtrent samme fase.

Menneskeverdet er gitt av Gud, og er ikke avhengig av funksjonsevne.

Det er et samfunnsansvar å legge til rette for at barn kan bli født og få et godt liv ut fra sine forutsetninger. Fosterets vern handler like mye om økonomiske og politiske prioriteringer som om jus og regelverk. Det er *fellesskapet*, samfunnet som må legge bedre til rette for å gjøre det mulig for flere foreldre å ha et reelt valg: at de også kan velge å la det menneskelige mangfoldet få leve, og at vi gir mennesker med ulikt funksjonsnivå lik mulighet til å leve rike og gode liv.

Bispemøtet

20. mai 2021